

ডিব্ৰুগড় বিশ্ববিদ্যালয়ৰ স্নাতক মহলাৰ পছন্দ ভিত্তিক মূল্যায়ন পদ্ধতি
(CBCS)ৰ তৃতীয় ষাণ্মাষিকৰ সমাজতত্ত্বৰ সাধাৰণ বাছনি (Generic
Elective) পাঠ্যক্রমৰ তৃতীয় কাকত

উন্নয়নৰ পুনৰ চিন্তা (Rethinking Development)

ড० হিমালু বৰগোহাঁই

মুৰব্বী অধ্যাপক, সমাজতত্ত্ব বিভাগ
আমগুৰি মহাবিদ্যালয়, শিৱসাগৰ

ড० ত্ৰৈলোক্য দিহিঙীয়া

সহযোগী অধ্যাপক, সমাজতত্ত্ব বিভাগ
খোৱাং মহাবিদ্যালয়, খোৱাং ঘাট

শ্ৰীমতী লখিমী বৰুৱা

মুৰব্বী অধ্যাপক, সমাজতত্ত্ব বিভাগ
ৰঙাচাহী মহাবিদ্যালয়, মাজুলী

প্রকাশক :

শ্রী প্রদ্যুৎ হাজৰিকা

বনলতা

নতুন বজাৰ, ডিব্ৰুগড়

শাখা :

পাগ বজাৰ, গুৱাহাটী

Email : banalata_india@yahoo.co.in

Visit us at : www.banalata.in

FB Link : www.facebook.com/
BanalataBook

© লেখকৰ দ্বাৰা সৰ্বস্বত্ব সংৰক্ষিত

ISBN: 978-81-920585-0-4

প্রথম প্রকাশ : নবেম্বৰ, ২০২০

দ্বিতীয় প্রকাশ : চেপ্টেম্বৰ, ২০২২

মূল্য : ২৭০.০০ টকা মাত্ৰ

লে আউট : আশিস দেৱনাথ, ডিব্ৰুগড়

বেটুপাত : আশিস দেৱনাথ, ডিব্ৰুগড়

মুদ্ৰক : বনলতা প্ৰিণ্ট এণ্ড পেক
ছেক্টৰ-এ.জি.

A Note of sorry and gratitude
Despite all our efforts to make this book error free, there is every possibility of printing mistake/ mistakes due to oversight or lack of timely information. We look forward to overcome all the shortfalls of the book, if any. Therefore, we request and expect from all our readers to inform us/ bring the shortfalls to our notice, which will help us to make the next edition of this book better and error free. We also expect valuable suggestions to make the next edition of this book far better.

Disclaimer

This book has been prepared with a purpose to help the students career.

We are not aware of any copyright violations in any form which has been incurred while preparing this book.

We will not only appreciate but also take immediate action to rectify and overcome any such thing which has occurred unintentionally/ unknowingly in any form towards anyone, in case it is brought to our notice.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced or transmitted, in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopy, recording or any information storage and retrieval system, now known or to be invented without permission in writing from the publishers, except by a reviewer who wishes to quote brief passage in connection with a review written for inclusion in a magazine, newspaper or broadcast.

সূচীপত্র

প্রথম অধ্যায়
সীমাহীন উন্নয়ন

UNPACKING DEVELOPMENT | 11-48

দ্বিতীয় অধ্যায়
উন্নয়নৰ তত্ত্ব

THEORIZING DEVELOPMENT | 49-124

তৃতীয় অধ্যায়
ভাৰতবৰ্ষত উন্নয়নৰ শাসন ব্যৱস্থা

DEVELOPMENT REGIMES IN INDIA | 125-168

চতুৰ্থ অধ্যায়
উন্নয়নৰ ব্যৱহাৰিক বিষয়

ISSUES IN DEVELOPMENT PRAXIS | 169-206